

Akt nr:

O-E1a-0612

AU\$O-E1a-0612

Västerbyggena vattenområde

25 DEC. 1931

Kungl. Lantbruksstyrelsens
Kulturtekniska byrås arkiv

0 1-6612

Handlingar

rörande torrlägningsföretaget TOL-
LUNGERÖD i Långelanda socken, Göte-
borgs och Bohus län, upprättade vid
syneförrättning enligt vattenlagen
år 1930 av

Nils Gustafsson

Statens e. lantbruksingenjör.

Översiktskarta

Skala 1:100.000.

1.
Protokoll vid segneföreläsning enligt vattenlagen kap. 10 och angående förläggning av jord till Övre och Nedre Tollungeröd i Långplanda socken, Göteborgs och Bohus län.

Den 16 september 1930 inställdes sig efter förordnande av Konungens Befallningshövding i Göteborgs och Bohus län understecknad statur c. lantbruksingenjör hos lantbrukare Olof Rudnäs i Tollungeröd
Såsom sakkämare inställdes sig:
Olof Rudnäs Tollungeröd Långplanda.

§1.

Förordnandet för föreläsningarna uppläst vid sammankommandets öppnande vilades protokollet. A. 1.

§2.

Skjott laga hinder mot det frägasatta företaget anfördes icke.

§3.

Föreläsningarna framlade profilritning och plankarta över de vattenområdena och yttade sönderen företagets utgörande i överensstämmelse med det framlagda förslaget.

§4.

För upplåtelse av mark till diket utgrävning liksom för intrång och annan skada genom uppläggning av jord och sten bör ersättning icke utgå.

§5.

I förbindelse med grävningsarbetet skola ombyggnadsarbetena vid 1⁺³⁰ och 4⁺²⁰ efter en ritning och i beställningsförslag lämnade anvisningar.

§ 6.

Förteogs värdering av den rattenskladdade marken
när på värderingslängd uppräktades och delgavs.

§ 7.

Meddelades utlåtande i ärendet.

§ 8.

Att förvara till företaget hörande handlingar
och ritningar utsågs Olof Rudreasson Tollergeröd pr.
Lrauesund.

§ 9.

Förvaltningsmannen meddelade att i kost-
nader för synförmitten upptagits ersode för $1\frac{1}{2}$
dagar.

§ 10.

Förklarades förmitten avslutad.

Tollergeröd den 16 September 1930.
Nils J. J. J.

Göteborgs och Bohus län.
Landskansliet.

N:o 17 V.D.

1929.

Resolution:

Översändes till extra lantbruksingenjören Nils Gustafsson, som förordnas att i laga ordning verkställa i bilagda handling omförmäld förrättning; skolande bevis om detta förordnandes emottagande skyndsamt hit insändas.

A. Göteborg, i landskansliet, den 8 oktober 1929.

W. J. På länsstyrelsens vägnar:

W. J.
W. J.
W. J.

Kungl. Maj:ts Befallningshavande

4.

Göteborgs och Bohus län.
Landskansliet.

Inkom till
Landskansliet Göteborg
7.-OKT. 1929

N:o 17 V.D.
1929.

32

Översändes till lantbruksingeniören i Göteborgs och Bohus län samt Älvsborgs läns norra del, som anmodas att hit inkomma med yttrande, huruvida omständigheterna synas påfordra att sökanden ställer säkerhet för förrättningskostnaderna; skolande remisshandlingarna därvid återställas.

in. Bm
aut
inf. Göteborg i landskansliet den 18 september 1929.

På tjänstens vägnar:

Harboresignat

Lantbruksingeniören
Göteborgs och Bohus län
samt Älvsborgs läns norra del
GÖTEBORG.

Omständigheter, de där påkalla ställandet av säkerhet för förrättningskostnaderna, synas icke föreligga. Remisshandlingarne återgå.

Göteborg den 5 oktober 1929.

Harboresignat

som komma att flyta fram, då det
 inte är någon sjö eller träsk som skall
 tarrläggas, utan huru osakligast åker-
 jord. Ingeniör Nils Gustavsson
 besåg platsen innan han för min
 räkning skrev ansökan.

Tallungeröd, Tranerund den 16/9. 1929.

Olof Lindgren.

Inkom till
Landskanslieförvaltningen i Göteborg

aut. 18 SEP. 1929

Till Kungl. Maj:ts Befallningshavande
i Göteborg.

Säntledning av innehållit i
Eder skrivelse N: 17 V. D. 1929 får jag
härmed upplysa att beträffande i-
frågorvarande avdikning så är det
inga andra fastighetsägare som äro
berörda av företaget än jag själv.
Sänkningen, som får ske genom grävning
och huvudsakligast sprängning i ett
berg, sker helt och hållet på mitt eget
område. Inga som helst arbeten be-
höra företaget på annan ägares om-
råde. Vattnet kommer efter sänkningen
att rinna samma väg som det runnit
föret, och tydligt är ju att det inte blir
större vattenmängder heller än föret

17. 07. 1929

Uppgifter i de fastighetsägares
samt all skattemät. vidtagna årens av
förteckning sökas. Renskränkas.

Till

Länstyreken i Göteborg.

Sept 7 till sökanden för kämpeväring

Och!
Arkitektens ägare av Tollungeröd i Kungälv
socken, Göteborgs och Bohus län för länsm. vordsemt
anhålla om förordnande för c. lantbruksingenjör Nils
Gustafsson Vänersborg att verkställa synförmåttning en-
ligt vattelagen för tilläggning av vattenskadade marker
hörande till fastigheterna Övre och Nedre Tollungeröd
Av förteget beröres endast ifrågakommande fastigheter och
har undersökning verkställt och kostnadsförslag uppräntats
av förnämnda förmåttningen efter förordnande av Kungl.
Lantbruksstyrelsen Stockholm den 2 augusti 1927.

Tollungeröd den 5 sept. 1929

Olof Andreasson

1

K U N G Ö R E L S E .

Sedan undertecknad e.lantbruksingeniör förordnats verkställa syneförrättning för torrläggning av mark hörande till Övre och Nedre Tollungeröd i Långelanda socken, Göteborgs och Bohus län kommer sammanträde för sakens behandling att hållas hos Olof Andreasson i Tollungeröd tisdagen den 16 september 1930 kl.11, då vederbörande sakägare hava att tillstädeskomma för utförande av sin talan.

Vänersborg den 25 augusti 1930.

Nils Gustafsson

Uppläst i Långelanda kyrka
Den 31 aug. 1930. av
Nils Gustafsson

Till

Pastorsämbetet i Långelanda församling
Isaacsund

Är härmed vidskänt att förestående kungörelse
mitte bliv uppläst i Långelanda kyrka vid nästa
gudstjänst samt därefter med påskrift om upp-
läsningen återställas till mig.

Vänersborg, dag som ovan
Nils Gustafsson

Kungörelsen inför i Handelsbladningens Veckoblad för den
28 augusti 1930 betygar:

Nils Gustafsson

Förteckning

öfver ä pasten avlämnade underrättelser angående sammankom-
 träde vid synförmätning för tomläggning av mark
 hörande till Öre och Nedre Follungenröd i Långelands
 socken Göteborgs och Bohus län.

Den 25. augusti 1930.

Kungörelse ansänd till Pastorsämbetet i Långelands Förs.
 Långelands.

Handeltidningens Veckoblad
 Göteborg.

Meddelande till lantbrukare Olof Andersson Follungenröd
 Långelands.

Vänersborg, den 29. sept. 1930
 Nils Gustafsson

A r e a l								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	

Värderingslämning
 för tomläggning av vattenkadade marker förändrade till
 Övre och Nedre Tollungspröd i Långelanda socken
 Göteborgs och Bohus län, upprättad vid synföreläggning
 enligt vattenlagen år 1930.

Socken, by och hemman	Registernummer	Littera å kartan	Hemmanstal	Ägofigurans nummer	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning
1	2	3	4	5	6
Långelanda socken Övre Töllungegröd	2 ³	B	1/8	1	Olof Rudreasson odlingsmark mylla på lera
				2	" " "
				3	åker " "
				4	" " "
				5	" " "
				5a	avloppsgrav
					Samma
Nedre "	1 ³	B	1/4	6	Olof Rudreasson åker mylla på lera
				7	" " "
				8	ägg " "
				9	åker " "
				10	" " "
				11	imp
				12	åker " "
				13	" " "
				14	odlingsmark " "
				15	avloppsgrav
				16	åker " "
				17	" " "
				18	väg " "
				19	åker " "
				20	väg " "
				21	åker " "
				22	odlingsmark " "
				23	" " "
Övre Töllungegröd Nedre	2 ³ 1 ³	B B	1/8 1/4		Olof Rudreasson
					Samma
					Samma

Kostnadsförslag.

för torrläggning av vattenkadade marker hörande till Övre och Nedre Tollungsgränd i Söndersåsa socken, Göteborgs och Bohus län, upprättat vid synbesiktning enligt vattenlagen år 1930.

Timpenning: 0.70 Kronor.

Läge	Längd m.	Arbete, jordmån m. m.	Antal	à kr.	Kostnad		Summa	
					Kr.	öre	Kr.	öre
1	2	3	4	5	6		7	
<u>Avloppsgräver A-13.</u>								
0-3	300	Bergsprängning	30	12-	360	-		
		Schaktning av kva med sten	600	1/10	660	-	1020	-
		Ombyggnad av kumma vid 1 ⁺³⁰						
		Schaktning utövers avloppets rektion	8	1-	8	-		
		Grundmurar	2	10-	20	-		
		Front och sidomurar	9	12-	108	-		
		Täckhallar	1.4	14-	19	60		
		Glaci				15-		
		Arbete m.m.			29	40	200	-
3-5 ⁺¹³	213	Schaktning av kva	500	0.70	350	-	350	-
		Ombyggnad av kva vid 4 ⁺²⁰ enligt						
		beräkning för kumma vid 1 ⁺³⁰					200	-
		För arbetets tillmyn. oförutredda fall						
		m.m. tillägges ca 10% av förutskända					180	-
	513	Summa					1950	-

Tollungsgränd den 16 sept. 1930
Höfströmer.

Grävningstabell.

Läge	Längd	Djup	Botten- bredd	Dag- bredd	Sido- lutning	Anmärkningar	
	Meter						
1	2	3	4	5	6	7	8
<u>Nr 1000-graven A-B.</u>							
0	25	1.75	1.00	1.00	1:0		Bottnläge vid 0 = + 4.15 m.
0 ⁺²⁵	25	1.30	"	"	"		Bottnlutning i skäran 0-1 = 1.0:1.000
1	50	1.45	0.30	5.20	1:1.5		Bottnläge vid 1 = + 4.35 m.
1 ⁺⁵⁰	"	1.15	"	4.35	"		Bottnlutning i skäran 1-3 = 5.75:1.000
2	"	1.10	"	3.95	"		
2 ⁺⁵⁰	"	1.25	"	4.40	"		
3	"	1.40	"	3.50	1:1.25		Bottnläge vid 3 = + 5.40 m
3 ⁺⁵⁰	"	1.40	"	4.00	"		
4	"	1.30	"	3.80	"		" " 4 = + 5.60 "
4 ⁺⁵⁰	"	1.30	"	3.60	"		" " 4 ⁺⁵⁰ = + 5.85 "
5	"	1.30	"	3.60	"		" " 5 = + 6.95 "
5 ⁺¹³	13	0.50	"	1.80	"		
Summa	513						
Tollungsred den 16 september 1930. Nils J. J. J.							

Utlåtande

avgivet vid synförrättning enligt vattenlagen i och för tilläggning av vattenkadad mark hörande till Övre och Nedre Tolleröd i Söngelands socken, Kjöteborgs och Bohus län.

Tolläggningsområdets läge m.m.

Tolläggningsområdet är beläget omkring 4 km. väster om Söngelands kyrka. och utgöres till största delen av åker. Arealen är 3.83. hektar åker samt 0.48.5 hektar äng och annan mark. Jordvännen består av mylla på botten av lera.

Företagets beskaffenhet.

Tolläggningsföretaget är en anse som sidan dikning, varom stadgas i 7 kap. vattenlagen

Laga hinder.

Laga hinder mot det ifrågasatta tolläggningsföretaget har icke anmälts, icke heller har förrättningsmannen kunnat finna att något sidant föreligger mot handläggandet av denna synförrättning eller mot utförandet av här föreslagna tolläggningstillgångar.

Vattenmängd, fallförhållanden, föreslagna dimensioner.

Nederbördsområdet till ifrågasatt vattenkadad mark är obetydligt och uppgår till ca 1 km². Flodvattenmängden har beräknats efter en anslutning av 20 sekföt pr. km². och medelvattenmängden till 1% av den vid högsta floden beräknade. På grund av ständens krav på trygghet mot översvämningar och möjlighet till ändamålsenlig tolläggning av län av vatten berörade mark har förslag till områdets tolläggning blint gjorts.

Företaget innebär att en avloppsdike A-B skall uppläggas, i vilket grävning- och sprängningsarbetet skall börja vid punkten O och fortgå till punkten

5⁺¹³ och dikeslärvid gärs en minsta bottenlutning av 1:100. Bottenbredden i delsamman har fristegits till 0,3 meter i berg 1:100 meter. och sidolutningen i sträckan 0-3⁺³⁴ 1:1,5 samt i sträckan 2⁺³⁴ - 5⁺¹³ 1:1,25. Dikets dimensioner i öfrigt vid de olika anläggningsspunkterna tydligt gärs av profil- och sektionsritningarna samt av grävningstabellen. I företaget ingående extensivt mark finnes upptagen i den vid synförmåttningen nyupprättade plankartan. I delsamman har jämsil med dubbla söda ligger iuritats den dikestricka, som enligt detta utlåtande skall uppgöras.

Broar och tunnlar

Allmän väg krörs icke genom företaget. I förövning med grävningssarbetet skole ombyggnas årrägs och årborarna vid 1⁺³⁰ och 4⁺²⁰ efter en ritning och i bestuadsförslag lämnade anvisningar.

Bestuad.

Enligt till synhandläggarna bifogat bestuadsförslag som är upprättat med hänsyn till en timprämning av 0,70 kronor uppgår bestuaden för sektionssarbetet jämte brobyggnad till 1930-kronor, i vilken samman då iuritats 10% tillägg för arbetets tillägn och oförutsedda fall.

Underhill.

För vidmakthållande av det genom företaget ernädda förbättringsresultatet skall diket för framtiden omorgsfullt underhållas genom regelbundna rensningar. Därvid skole uppkomma vattbildningar och i-stämmningar avlägnas och diket återställas till sin förskrivna dimensioner.

Fordrändring, bitnad av företaget m.m.

För utövande av den bitnad, som uppstår för den vattenöjken marken genom dikets upplagande enligt ovan arkandlade förslag har uppskattning av denna mark ägt rum, varvid en värde pr hektar sätts markerna

såväl vid full tilläggning efter arbetets genomförande
som också i det skick, vari de befinner sig före det samma.
Skillnaden mellan dessa värden utgör förbättrings-
värdet eller bättnaden. Skäl till uppställning jämlikt bestämmelserna
i vattenlagen kap. 7 § 24 förbjuder ej.
ersättningar.

För upplåtelse av mark till diketets utvidgning liksom
för inboring och skada genom uppläggning av jord
och sten från grävningsarbetet skall ersättning icke
utgå.

Lofift enligt 11 kap. 95 § vattenlagen skall icke
utgå för detta förelägg.

Arbetets utförande.

Förslaget, ritet beaktades "Tollungeröds tilläggningsförelägg" i Långelands socken, Kålleborgs och
Rohus län skall utföras i överensstämmelse med
det vid denna förättning upprättade förslaget, rit-
ningarna och arbetsbeskrivning. Till ledning vid ar-
betets utförande gåva de i plan- och profiliteningarna
angivna föreskrifterna.

I fråga om arbetets utförande och framtida under-
håll föreskrives härigenom följande bestämmelser.

- 1) Arbetet för företaget skall utföras till den storlek
och de djup, som de upprättade profiliteningarna visar,
medan dessa och hänföra sig alla höjduppgifter i
planverket till profiliteningarnas jämförande plan.
- 2) Jord och annat som upprättas om uppläggs i
till närheten lika stor massa i ömse sidor såvida
icke intilliggande vägsträckor eller andra omständig-
heter anordnats betunga och iakttagas att uppgjord
jord och sten skall ligga minst (1) en meter från
dikets kantar och med en lutning mot dessa icke
brutare än 1:1.0 samt att där uppläggnaden sker
i strängar, öppningar för ledning från angivande
terräng anordnas vid sträckor i markytan, vid förkom-

manne öppna diken och i öfrigt på var 40 de meter.

3) Upplagda jordmassor böra vara från diketets närhet bortförda senast 5 år efter det dikeningsarbetet blivit fullbordat.

4) Till ärendets inträffade ras böra oförtröst arhjälpas och nödiga försläckningsarbeten vidtagas.

5) ~~Till ärendets inträffade ras böra oförtröst arhjälpas och nödiga försläckningsarbeten vidtagas~~

5) Arbetena med företagets utförande må begynna omedelbart efter det att detta utlåtande blivit lagadt samt skola vara slutförda senast 2 år efter samma tidpunkt.

6) Anspråk av det slutförda arbetet eller beaktning av detta under dess fortgång skall verkställas av i länet tjänstgörande lantbruksingenjör.

Bevärslämnisning.

Jämlikt stadgandena i gällande rättslag åligger det den, som till ärendets är missnöjd med åtgärd eller beslut vid synförmåttning eller vil för talan mot angivet utlåtande att inom 60 dagar från dag då synförmåttning avslutats ingiva sina bevär i tre exemplar till vederbörlig de rättsdomsild, som i detta fall är Västerbottens Rättsdomstol, adress Vänersborg och skola i bevärer fullständigt upptagas klagandens alla påståenden och skäl därtill samt vid bevärer fogas de handlingar, klaganden vill åberopa till stöd för andringsöskandet.

Todungsvärd den 16 september 1920
Nils Gustafsson

Broderäkning

för laga synförrättning angående tompläggning av mark till Övre och Nedre Tolkungeröd i Långelanda socken Göteborgs och Bohus län, upprättad enligt nedanstående §§ i lantmätningens föreskrifter av den 1 juli 1930.

Kalkyler och kungörskor § 3 3 st à 0.50 1.50

Stämning § 6-9 1:4000. 2.40 + 7.18 9.58

Tekning, skala 5:1 4.-

Avgränsning m.m. § 46, 11 6 + 3.77 + 1.60 11.37

Arealkalkyler § 13 1.65

Hydrografska § 14. 1.50

Markvärdering § 16, 17, 46 4 + 3.42 7.42

Längdprofil § 19 1.79

Träsektioner § 21-22 2.99

Hydrografisk utredning § 23. 2.-

Dimensionsteräkning § 24 3.50

Tekning av kartan av avlopp och vatten § 26 1.36

Arbetsbeskrivning § 27 3.-

Kostnadsberäkning § 28. 5.92

Broar § 33-35 6.-

Införande av höjdsiffror § 39. - 54

Ersättningslängd § 42

Utlåtande och betänkande § 45 12.-

Lammanträden och upprättande av prot. § 46 den 14/9 24 4.-

Kostnadsfördelingslängds upprättande § 43.

Utredning i länets lantmäterikonstors rörande fastighetsgränser, jordregisternummern 5:1 § 46 3.-

Översiktskarta. 4.-

Summa 87.12

Lösen för:

Kopia av plankartan § 51 7 + 2.89 + 1.08 + 2.35 13.32

längdprofil, träsekt, förslag till broar § 51. 3.06 + 5.99 9.05

Avskrift av synhandlingarna 7.70

Översiktskarta. 4.-

Summa 34.07

Övriga förrättningskostnader:

Kunskostnad avg. sammanträde	4.07
Felutredning av förrättningshandlingarna	1 -
Hautlagning, material	10 -
<u>Summa</u>	<u>15.07</u>

Sammandrag:

Förrättningsmannen arvode	87.12 kr
Lösen för kopior och avskrift	34.07 -
Övriga förrättningskostnader	15.07
<u>Summa</u>	<u>136.26</u>

Den, som icke åtnöjes med denna saksyn
äger att inom tre månader från nedanstående dag kläder
därå anställa genom stämning till vederbörlig Lärads-
rätt.

Veiversborg den 1 oktober 1930.

Hilfritalsborg
O. Paulsenberg.